

Budapestre vonatkozó ujságcikkek		Osztályozás	
		Tárgy	640.24
Szerző: (bardti)	Hely		"Fehér ökör"
Cím: A „Fehér ökör” utolsó éjszakája	Idő		"1962"
Forrás:	Személy		
(Hely)	1962. okt. 2.	(Köt. v. füz.)	(Oldal)
	(ldő)		Helyszám

Vasárnap este, nyolc óra.

Már áll a halotti tor, ma éjjel lehúzzák a »Fehér ökör« rendőnyeit, s hétfőn már csákányok szaggatják fel a patkányutakkal átfúrt padlózatot, vége a dalnak, bezár a hírheft csehó, a hajdani Ilkovicz erős testvérvára, amely a mai napig állta az ostromot. Ma éjjel befellegzik a lebuynak. A törzsközönség árad a szelíd őszi estéből, a személyzet különbözősen hordja a fröccsöket, rumokat, pörköltet a bús ivóknak, háttérben a fekete éjszaka, mint a gyászdrapéria...

Fiú a falnál

Már a kapuban az első vérbeli törzsvendég, az első búcsúzó. Tizenhét-tizenkilenc éves fiú, sárga-fekete csikos pulóverben, a földön a vászon-táskája, porban fürdetve Gina Lollobrigida és Marilyn Monroe bájait. A fiút a fal tartja lábon, kerek arcán alkoholban oldott báva mosoly. Mellette a földön, a falnál pedánsan sorbarakott öt söröskrigli. Ellöki magát a faltól, bevánszorog a söntésbe és hozza a hatodikot, lötyögtetve a langyos italt és félajultan nekidől a falnak...

A kasszánál hosszú sor — remek tanulmányfejek egy neorealista filmhez —, a pénztárosnő széületes tempóban zongor

rázik a National-gép billentyűin, művészi technikával repkednek a blokkok, pengenek a forintok: egy nagyfröccs, két sör, hat féldeci rum... És jön a Halállovas...

A Halállovas

A Halállovas kicsiny, különös ember, mint egy betegesen elhízott gyermek, akinek a törzsén elhasznált, vén arc fityeg. A Halállovas valaha zsoké volt, a testben még ki lehetne tán orvosilag tapintani a könnyű csontvázat, de az egészet valami alkoholos puffedség nyeli el. A Halállovas valaha sokat kerekedett, sokat nyert és sokat nyelt, egy iparbárolovait hajkurászta s minden győzelem után kijárt a láda pezsgő. Elzúllott, most sirásó és alkalmi halottkísérő, innen ragadt rá »Fehér ökör«-beli kegyetlen gúnyneve: a Halállovas...

A Halállovas, hajdan a zöld gyep ünnepelt császára, itt most az udvari bohóc, akinek gáncsot vetnek, kalapját a szennyes padlóra ütők s ő mindezt túri, mert a tréfacsináló utána hoz egy blokkot: fél deci rum, ennyi a belépődíj...

Papuska és mamuska

Papuska és mamuska egyszerre jönnek. Mamuska rozoga, öreg seprűnyéltermet, fekete rongyokban s tollas kalapban, papuska szintén fekete, csak az arca fehér a borostától, foga nincs, süppedt ínyét szomjasan szopogatva áll a pénztár előtt, mamuska meg a pulnál, topogva és nyöszörögve, mint a gyerek, akinek sürgős kimenni: — Papuska... Papuska... Siessen!

Papuska siet, még előre is engedik — van itt szív és megértés —, hozza a blokkot, kétszer két deci törkölyre, pikkoló-pohárban kapják. Mamuska egyből ledönti, vizenyős, szürke szemében egyszerre felcsillan valami...

Jön egy ballonkabátos férfi, hamuszürke arca van és egyetlen foga, amely az alsó ajkára borul, két ringó járású, kötekedő arcú lánnyal, szoknyájuk arasszal a térden felül, s a járásukban a titkos szerelmi

profik unott himbálása, de a leányvár ma nem megy, ma inni kell, az utolsó fröccsig, tizkor örökre bezár a »Fehér ökör«...

Az egyik boxban piroskosztümös, elhervadt asszony, vadul kifestve, a második pörköltet eszi, asztalán a második literes üveg, üresen. Ebben megfagyott az alkohol, valami torz ünnepélyesség lengi körül, az egész »étterem«-nek beszél...

A bánatos özvegy

— Nekem itt volt az esküvői vacsorám, az uram halotti tora, én most elbúcsúzom...

Ő az egyetlen, aki még kimondja, hogy vége, a többi törzsvendég belebújik a kriglibe, a fédecsis, vastag pohárba, a bánat leng itt az elnyűt arcokon, vége a dalnak, bezár a csehó... Háromnegyed tizkor dördül a csaposhang, mint egy hangszó:

— Záróra, uraim... Záróra!

Még egy roham a kasszához, a pulthoz, a pénztárosnő fortisszimót ver ki a National billentyűin, a csaposok zsonglőrökké válnak — egy ocsmány szimfónia utolsó tételét játsszák itt, még átleg a fejek fölött egy hágy-másrostélyos, aztán jön a vezércsapos a rolóhúzó rúddal és a főnök kezébe adja:

— Főnök úr, a végtisztesség...

Zuhan a redőny, sirrögök dübörgése, s egyszerre gyászsortút, a mamuska még nyöszörög: papuska, papuska, még egy beöntést, de már nincs ital, vége... Zugló felől hűvös, nyirkos lomszag árad, temetői pára, a törzsvendégek villamosra kapnak, s a tam-tam viszi a hírt a pesti utcákon: végre bezárt a »Fehér ökör«...

Tíz óra van.

(baróti)